

Kaitseministeerium

Teie: 08.04.2026 nr KAM/26-0416/-1K

Meie: 30.04.2026 nr 1-7/119-7

Kaitseväe korralduse seaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduse muutmise seaduse (lahinguvalve) eelnõu kooskõlastamine

Austatud minister

Saatsite kooskõlastamiseks Kaitseväe korralduse seaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduse muutmise seaduse (lahinguvalve) eelnõu.

Palume täiendada kaitseväeteenistuse seaduse paragrahvi 69 lõikega 3³ järgmises sõnastuses:

„(3³) Erakorralise seisukorra ajal võib käesoleva paragrahvi lõikes 3¹ nimetatud lisaõppekogunemist korraldada ka Kaitseväe kaasamise eesmärgil järgmiste ülesannete täitmise:

- 1) vägivallega seotud massilise korratuse tõkestamine;
- 2) riigipiiri või ajutise kontrolljoone ebaseadusliku ületamise ennetamine ning tõkestamine korra- ja kaitse seaduses sätestatud korras;
- 3) avaliku võimu organi ja riigikaitseobjekti vastu suunatud ründe ärahoidmine ja tõkestamine;
- 4) karistusseadustiku §-is 246 nimetatud kuriteo ennetamine või tõkestamine; .“

Selgitus: Muudatusega laiendatakse lisaõppekogunemise (LÕK) korraldamise eesmärki nii, et seda saab erakorralise seisukorra ajal kasutada lisaks mobilisatsioonivalmiduse kontrollile ka Kaitseväe ja Politsei- ja Piirivalveamet koostöös väljaõpetatava Politsei- ja Piirivalveamet kriisiüksuse rakendamiseks. Muudatus on vajalik, et olukorras, kus Politsei- ja Piirivalveamet põhiresurss on ebapiisav või ammendunud, oleks võimalik Politsei- ja Piirivalveamet kriisiüksust kiiresti kaasata ettepanekus määratud ülesannete täitmiseks ning sisejulgeoleku vastupidavuse tugevdamiseks. Muudatus ei laienda Kaitseväe kaasamise üldisi aluseid, vaid täpsustab, millisteks tegevusteks saab LÕK-i erakorralise seisukorra ajal kasutada, arvestades kasvanud hübriidohte.

Täiendavalt märgime, et eelnõuga laiendatakse taaskord oluliselt Kaitseväe rahuajal tegutsemise õigusi. Muudatustega luuakse lahinguvalve õiguslik raamistik, määratletakse lahinguvalve kui Kaitseväe rahuaja tegevus, sätestatakse selle juhtimise alused ning täpsustatakse lahinguvalves osalevate isikute jõu, vahetu sunni, erimeetmete ja erivahendite kasutamise tingimused ja kord.

Eelnõu järgi on lahinguvalves oleval kaitseväelasel õigus kasutada vahetut sundi ka julgeolekuala vahetus läheduses. Juhime tähelepanu, et julgeolekuala vahetu läheduse ruumiline ulatus ei ole üheselt defineeritud. Ebamäärane Kaitseväe volituste ruumiline kehtivus võib kaasa tuua dubleeritud ressursi kasutamist. Teatavasti on üldkorrakaitseorgan Politsei- ja Piirivalveamet ning riigi vastu suunatud luuretegevuse ennetamine ja tõkestamine on Kaitsepolitsei ameti ülesanne. Samuti ei ole liialt avar volitusnorm kooskõlas õigusselguse põhimõttega. Üksikisiku põhiõiguste kaitsmiseks peab olema Kaitseväe sekkumisõigus üheselt piiritletud ja ettenähtav. Muuhulgas peab olema füüsilises keskkonnas selgelt tähistatud see ala, millel on Kaitseväel õigus rakendada vahetut sundi. Kaitseväele täiendavate õiguse andmisega tuleb hinnata ka olemasoleva järelevalve süsteemi asjakohasust. Kuivõrd eelnõu eesmärk on laiendada Kaitseväe rahuaja pädevusi, siis tuleb kaaluda täiendavate tsiviilkontrolli meetmete rakendamise vajadust. Tuleb tagada, et isikute suhtes erimeetmete rakendamise otsus on proportsionaalne ning kogu tegevus on allutatud tõhusale *ex ante* ja *ex post* kontrollile.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Igor Taro
siseminister